

[Zahle.]

sammenligner Udlaansvirksomhederne i faste Ejendomme i England og Danmark og viser, hvorledes man ved den Udlaansmetode, man anvender her i Landet, fremmer en koncentreret Bebyggelse paa dyre Grunde af Huse, der er saa høje som muligt, medens man i England ved at udlaane til dem, der bygger Hus til sig selv og deres Familie, fremmer en spredt Bebyggelse, og at Folk kommer til at bo forholdsvis billigere og leve under ganske anderledes sunde og gode Forhold end i de koncentrerede Byer, vi har paa det europæiske Fastland. Det ærede Medlem vil deraf se, at det Forslag, som dengang var paa Tale, var et Forslag, der vilde virke i den Retning, man arbejder i i England, nemlig til Fremme af spredt Bebyggelse i Yderkredsene, bestandig længere ud fra Centrum i de store Byer, saa at hver Familie kan faa sit eget lille Hus; Udtalelsen har altsaa ikke, set i den Sammenhæng, den Betydning, som det ærede Medlem vilde tillægge den.

Det er efter min Mening en udmærket Bestemmelse, den højtærede Minister har foreslaaet, at Direktionen skal udvælge Vurderingsmændene. Det er menneskeligt, at en Vurderingsmand, der skal vurdere en Ejendom, som maaske ejes af et Medlem af Kreditforeningen, der søger Tillægslaan, kan være noget paavirket af, at han kommer til en Mand, som har Indflydelse paa, om han skal blive genvalgt til Vurderingsmand; eller ogsaa vurderer han en Ejendom, som tilhører en Mand, der endnu ikke er Vælger i Kreditforeningen, men om hvem han ved, at han, hvis han faar Laan, bliver Vælger og som tilkommende Vælger er lige saa værdifuld som den, der allerede har Valgret, idet han sandsynligvis har Valgret, naar Vurderingsmanden skal genvælges. Det er et noget uheldigt Forhold, og det har utvivlsomt haft sin Betydning i Retning af at gøre Vurderingerne til Laancefterretning vel høje.

Endnu bedre er endda Forslaget om, at Direktørerne bliver valgt paa ubestemt Tid. Det er af stor Vigtighed, at Direktøren i en Kreditforening er uafhængig; man har ogsaa set et Kreditforeningsforslag i sin Tid, som kunde give Direktøren en Revolver for Brystet, idet det var foreslaaet og vedtaget paa en Generalforsamling, at Direktøren kun skulde vælges for et Aar ad Gangen; saa havde han at give de Laan, man skønnede var tilstrækkelige. Det modsatte Ministeren sig, og det var overordentlig godt. Nu foreslaas det, at som Regel kan Direktøren ikke afskediges uden Ministerens

Godkendelse. Jeg tror, det vilde være godt, om vi, ikke nu — for det naas jo ikke —, men saa snart som muligt kunde komme dertil, at Direktørerne i Kreditforeningerne overhovedet ikke kunde afskediges uden Ministerens Godkendelse, idet det vil være ønskeligt, at Direktøren i en Kreditforening føler sig som Repræsentant for Samfundsinteresser, og dertil hører, at han er helt uafhængig. Bl. a. skulde Direktøren saa efter min Mening varetage den Samfundsinteresse, at Kreditforeningerne aldrig glemte, at det er en saa godt som undtagelsesfri Regel, at efter et Kreditforeningslaan kommer et eller to yderligere Laan. Kreditforeningerne maa ikke alene have det for Øje i egen Interesse ikke at gøre deres Laan højere, end at der, selv under uheldige Omstændigheder, vil være Dækning for Kreditforeningslaanene. Det er kun undtagelsesvis, der er syndet herimod. Derimod er der i ikke ringe Omfang syndet imod, at Kreditforeninger ikke bør lukke Øjnene for den Kendsgerning, at der kan komme sekundære Laan efter Kreditforeningslaanet, og at Kreditforeningslaanet derfor ikke maa være større, end at det aabner Plads for et sundt og sikkert sekundært Laan. Hvis Hypotekforeninger, Banker, private, eller hvem der nu laaner ud efter Kreditforeningen, saa giver for store Laan, bliver det deres egen Sag og paa egen Risiko; men hvis Kreditforeningerne giver saa store Laan, at der ingen rimelig Plads er for sekundære Laan, har Kreditforeningerne efter min Mening forset sig.

Med disse faa Bemærkninger — for efter Omstændighederne synes jeg ikke, der er nogen Grund til at gaa ind paa vidtløftige Forhandlinger — skal jeg anbefale de to foreliggende Lovforslag til uændret Vedtagelse i det høje Ting.

Indenrigsministeren (Dahlgaard): Jeg takker for den velvillige Modtagelse, disse to Lovforslag har faaet i det høje Lands-ting, og skal kun gøre enkelte Bemærkninger.

Jeg er ikke helt enig med Venstres ærede Ordfører (Rasmussen [Skovlund]) i de historiske Betragtninger, han gjorde gældende angaaende Kreditforeningerne, hverken i Forholdet til de øvrige Andelsforeninger eller i Forholdet til Kreditinstitutter i Udlandet; men jeg tror ikke, at der er Tid til at komme ind paa en lang, saglig Udredning af disse Forhold. Jeg skal dog bemærke, at naar man gennemgaar Kreditinstitutforhold i Udlandet, kan man ikke andet end sige til sig selv, at der paa adskillige Omraader er